Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

10. dubna 2012 *

„Prostor svobody, bezpečnosti a práva — Nařízení (ES) č. 810/2009 — Vízový kodex Společenství — Články 21 a 34 — Vnitrostátní právní předpisy — Neoprávněný vstup státních příslušníků třetích zemí na území členského státu — Víza získaná podvodným způsobem — Trestní postih převaděče“

Ve věci C-83/12 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Bundesgerichtshof (Německo) ze dne 8. února 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 17. února 2012, v trestním řízení proti

Minh Khoa Vo

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), předseda senátu, U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k žádosti předkládajícího soudu ze dne 8. února 2012, došlé Soudnímu dvoru dne 17. února 2012, o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení v souladu s článkem 104b jednacího řádu Soudního dvora,

s přihlédnutím k rozhodnutí druhého senátu ze dne 28. února 2012 vyhovět uvedené žádosti,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. března 2012,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za M. K. Vo K. Beulich, Rechtsanwältin,

— za Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof K. Lohsem a P. Knauss, jako zmocněnci,

— za německou vládu T. Henzem a N. Graf Vitzthumem, jako zmocněnci,

— za řeckou vládu, T. Papadopoulou, jako zmocněnkyní,

— za Evropskou komisi G. Wilsem a W. Bogensbergerem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí generální advokátky,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 21 a 34 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, s. 1).

2 Tato žádost byla podána v rámci trestního řízení zahájeného proti M. K. Vo, který byl jakožto převaděč odsouzen za to, že státním příslušníkům třetích států, kteří jsou držiteli víz získaných podvodným způsobem, pomohl ke vstupu na německé území.

Právní rámec

Unijní právo

Vízový kodex

3 Třetí bod odůvodnění vízového kodexu zní následovně:

„Pokud jde o vízovou politiku, vytvoření ‚společného souboru' právních předpisů prostřednictvím konsolidace a rozvoje acquis [příslušná ustanovení Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 a Společné konzulární instrukce] je podle Haagského programu: posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii jedním z hlavních prvků „dalšího rozvoje společné vízové politiky jakožto součásti mnohovrstevného systému zaměřeného na usnadnění oprávněného cestování a na boj proti nedovolenému přistěhovalectví prostřednictvím další harmonizace vnitrostátních právních předpisů a způsobů zpracování na místních konzulárních úřadech."

4 Podle svého čl. 1 odst. 1 stanoví vízový kodex postupy a podmínky udělování víz pro průjezd přes území členských států nebo pobyty na tomto území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období; druhý odstavec tohoto článku upřesňuje, že státní příslušníci třetích zemí musí mít při překračování vnějších hranic členských států vízum.

5 Článek 2 vízového kodexu stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1) ‚státním příslušníkem třetí země'; jakákoli osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. 17 odst. 1 Smlouvy;

2) ‚vízem'; oprávnění udělené členským státem pro:

   a) průjezd přes území členských států nebo předpokládaný pobyt na tomto území, který nepřesáhne tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období ode dne prvního vstupu na území dotyčných členských států […]

[…]"

6 Článek 14 odst. 1 vízového kodexu stanoví:

„1. Při podání žádosti o udělení jednotného víza žadatel předloží:

a) doklady uvádějící účel cesty;

[…]

d) informace, které umožňují posoudit záměr žadatele opustit území členských států před skončením platnosti víza, o něž žádá.“

7 Článek 21 vízového kodexu stanoví:

„1. Při posuzování žádosti o jednotné vízum se zjistí, zda žadatel splňuje podmínky pro vstup stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e) [nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 105, s. 1)], a zejména se posoudí, zda žadatel nepředstavuje riziko nedovoleného přistěhovalectví nebo riziko pro bezpečnost členských států a zda zamýšlí opustit území členských států před uplynutím platnosti víza, o něž žádá.

2. U každé žádosti musí být v souladu s čl. 8 odst. 2 a článkem 15 nařízení [Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (‚nařízení o VIS‘) (Úř. věst. L 218, s. 60)] konzultován [systém pro výměnu vízových údajů, dále jen ‚VIS‘]. Členské státy zajistí, aby se plně využívala veškerá vyhledávací kritéria podle článku 15 nařízení o VIS s cílem zabránit případům neopodstatněného zamítnutí žádostí a nesprávné identifikace.

3. Během kontroly, zda žadatel splňuje podmínky pro vstup, konzulát ověří:

a) zda předložený cestovní doklad není padělaný, napodobený nebo pozměněný;

b) žadatelovo zdůvodnění účelu a podmínek zamýšleného pobytu, a že má dostatečné prostředky jak na obživu po dobu zamýšleného pobytu, tak na návrat do země původu nebo svého bydliště nebo na průjezd do třetí země, ve které je zaručeno jeho přijetí, nebo že je schopen si tyto prostředky opatřit legálním způsobem;

c) zda není žadatel osobou, na niž je v Schengenském informačním systému veden záznam pro účely odepření vstupu;

d) že žadatel není považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví ve smyslu čl. 2 bodu 19 Schengenského hraničního kodexu nebo pro mezinárodní vztahy kteréhokoli z členských států, zejména pokud na něj ve vnitrostátních databázích členských států není veden záznam pro účely odepření vstupu ze stejných důvodů;

e) skutečnost, že žadatel uzavřel dostatečné a platné cestovní zdravotní pojištění, pokud se na něj tato povinnost vztahuje.

4. Konzulát případně prošetří délku předešlých a předpokládaných pobytů s cílem ověřit, že žadatel nepřekročil maximální dobu trvání povoleného pobytu na území příslušných členských států, bez ohledu na možné pobyty povolené národním dlouhodobým vízem nebo povolením k pobytu, které vydal jiný členský stát.

5. Prostředky k obživě během předpokládaného pobytu se posuzují v souladu s dobou trvání a účelem pobytu a porovnáním průměrných cen v dotyčném členském státu či státech, pokud jde o ubytování a stravu v rámci levného ubytování, vynásobených počtem pobytových dní na základě referenčních

částek stanovených členskými státy v souladu s čl. 34 odst. 1 písm. c) Schengenského hraničního kodexu. Za důkaz dostatečných prostředků k obživě lze považovat též doklad o převzetí finančních nákladů nebo o ubytování v soukromí.

6. Při posuzování žádosti o letištní průjezdní vízum konzulát ověřuje zejména:

a) zda předložený cestovní doklad není padělaný, napodobený nebo pozměněný;

b) místo odjezdu a cílová třetí země dotyčného státního příslušníka třetí země a ucelenost cestovního plánu a letištního průjezdu;

c) doklad prokazující pokračování cesty do konečného místa určení.

7. Posouzení žádosti se zakládá zejména na pravosti a spolehlivosti předložených dokladů a pravdivosti a spolehlivosti prohlášení učiněných žadatelem.

8. Při posuzování žádosti mohou konzuláty v odůvodněných případech předvolat žadatele k pohovoru a požadovat dodatečné doklady.

9. Předchozí zamítnutí žádosti o udělení víza nevede automaticky k zamítnutí nové žádosti. Nová žádost se posuzuje na základě všech informací, které jsou k dispozici.“

8 Článek 34 vízového kodexu stanoví:

„1. Vízum se prohlásí za neplatné, pokud je zřejmé, že v době udělování víza nebyly splněny podmínky udělení víza, zejména pokud existují závažné důvody se domnívat, že vízum bylo získáno podvodným způsobem. Vízum v zásadě prohlašuje za neplatné příslušný orgán členského státu, který vízum udělil. Vízum může prohlásit za neplatné příslušný orgán jiného členského státu, v takovém případě jsou o tom informovány orgány členského státu, který vízum udělil.

2. Vízum se zruší, pokud je zřejmé, že podmínky udělení víza již nejsou nadále plněny. Vízum v zásadě zrušuje příslušný orgán členského státu, který vízum udělil. Vízum může zrušit příslušný orgán jiného členského státu, v takovém případě jsou o tom informovány orgány členského státu, který vízum udělil.

3. Vízum může být zrušeno na žádost držitele víza. O takovém zrušení jsou informovány příslušné orgány členského státu, který vízum udělil.

4. Nepředloží-li držitel víza na hranicích jeden nebo více podpůrných dokladů uvedených v čl. 14 odst. 3, nevede to automaticky k rozhodnutí o prohlášení víza za neplatné či k jeho zrušení.

5. Je-li vízum prohlášeno za neplatné či zrušeno, je na něj umístěno razítko ‚NEPLATNÉ‘ či ‚ZRUŠENO‘ a zneplatní se opticky proměnlivý prvek vízového štítku, bezpečnostní prvek ‚sklopný efekt‘ a rovněž výraz ‚vízum‘ tím, že se přeškrtne.

6. Rozhodnutí o prohlášení víza za neplatné či o jeho zrušení a důvody, na nichž se zakládá, se oznámí žadateli prostřednictvím standardního formuláře uvedeného v příloze VI.

7. Držitel víza, jehož vízum bylo prohlášeno za neplatné či zrušeno, se může odvolat, pokud vízum nebylo zrušeno na jeho žádost podle odstavce 3. Odvolání se podává proti členskému státu, který přijal rozhodnutí o prohlášení víza za neplatné či o zrušení víza, a v souladu s vnitrostátními právními předpisy tohoto členského státu. Členské státy poskytnou žadatelům informace týkající se postupu, který je třeba při odvolání dodržet, jak je stanoveno v příloze VI.

8. Informace o prohlášení víza za neplatné nebo o zrušení víza se zaznamenává do vízového informačního systému v souladu s článkem 13 nařízení o VIS.“

9 Z článku 58 odst. 5 vízového kodexu vyplývá, že ustanovení odstavce 6 a 7 článku 34 tohoto nařízení se použijí až ode dne 5. dubna 2011. Mezi 5. dubnem 2010, tedy dnem, kdy vízový kodex vstoupil v platnost, a 5. dubnem 2011 odkazoval bod 2.4 páté části Společné konzulární instrukce k vízům pro diplomatické mise a konzulární úřady (Úř. věst. 2005, C 326, s. 1) v případě zamítnutí žádosti o vízum na opravné prostředky upravené vnitrostátním právem smluvní strany.

Rámcové rozhodnutí 2002/946/SVV

10 Článek 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/946/SVV ze dne 28. listopadu 2002 o posílení trestního rámce s cílem zabránit napomáhání k nepovolenému vstupu, tranzitu a pobytu (Úř. věst. L 328, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 61) stanoví, že každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby za protiprávní jednání uvedená v článcích 1 a 2 směrnice Rady 2002/90/ES ze dne 28. listopadu 2002, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu (Úř. věst. L 328, s. 17; Zvl. vyd. 19/06, s. 64) bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, které mohou vést k vydání pachatele.

11 Podle čl. 4 odst. 1 písm. a) tohoto rámcového rozhodnutí přijme každý členský stát opatření nezbytná k zavedení své příslušnosti ve vztahu k protiprávním jednáním uvedeným v čl. 1 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí, která byla spáchána zcela nebo zčásti na jeho území.

12 Článek 7 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„Dozví-li se členský stát o protiprávních jednáních uvedených v čl. 1 odst. 1, kterými jsou porušovány právní předpisy jiného členského státu o vstupu a pobytu cizích státních příslušníků, vyrozumí posledně jmenovaný stát o této skutečnosti.“

Směrnice 2002/90

13 Článek 1 odst. 1 směrnice 2002/90 stanoví:

„Každý členský stát přijme vhodné sankce vůči:

a) každé osobě, která úmyslně napomůže osobě, která není státním příslušníkem členského státu, vstoupit na území členského státu nebo přejít přes území takového státu v rozporu s právními předpisy dotyčného státu o vstupu nebo přechodu cizinců;

b) každé osobě, která úmyslně za úplatu napomůže osobě, která není státním příslušníkem členského státu, k pobytu na území členského státu v rozporu s právními předpisy dotyčného státu o pobytu cizinců.“

14 Z článku 3 uvedené směrnice vyplývá, že každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby protiprávní jednání uvedená v článcích 1 a 2 podléhala účinným, přiměřeným a odrazujícím sankcím.

Směrnice 2008/115/ES

15 Článek 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, s. 98) stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

2) ‚neoprávněným pobytem‘; přítomnost státního příslušníka třetí země, který nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky vstupu uvedené v článku 5 Schengenského hraničního kodexu nebo jiné podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v určitém členském státě, na území tohoto členského státu;

[…]“

Vnitrostátní právní úprava

16 Ustanovení § 4 odst. 1 bodu 1 zákona o pobytu, zaměstnávání a integraci cizinců na spolkovém území (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet – dále jen „Aufenthaltsgesetz“) stanoví:

„Ke vstupu a pobytu na spolkovém území musí mít cizinci doklad k pobytu, pokud unijní právo nebo správní předpis nestanoví jinak, nebo pokud právo pobytu nevyplývá z Dohody zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem ze dne 12. září 1963 (BGB1. 1964 II s. 509) (dohoda o přidružení EHS-Turecko). Doklady k pobytu se vydávají ve formě

1) víza […]“

17 Ustanovení § 95 Aufenthaltsgesetz stanoví ohledně trestů následující:

„1. Trest odnětí svobody v délce až jeden rok nebo peněžitý trest se uloží osobě, která

[...]

2) pobývá na spolkovém území bez dokladu k pobytu ve smyslu § 4 odst. 1 první věty,

a) jestliže mu bylo nařízeno opustit území a tento příkaz se stal vykonatelným,

b) nebyla mu poskytnuta lhůta k odjezdu nebo tato lhůta uplynula

c) a jeho vyhoštění nebylo odloženo,

3) vstoupí na spolkové území v rozporu s § 14 odst. 1 bodem 1 nebo bodem 2,

[…]

6. V případech uvedených v odst. 1 bodech 2 a 3 se jednání na základě dokladu k pobytu získaného podvodným způsobem za použití vyhrožování, uplácení nebo tajné dohody anebo nesprávných či nepravdivých prohlášení musí považovat za rovnocenné jednání bez nezbytného dokladu k pobytu.“

18 Ustanovení § 96 Aufenthaltsgesetz, nazvané „Napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví“, stanoví:

„1. Trest odnětí svobody v délce až pěti let nebo peněžitý trest se uloží osobě, která jiného podnítí nebo mu napomůže

1) ke spáchání trestného činu podle § 95 odst. 1 bodu 3 nebo odst. 2 bodu 1 písm. a) a

a) získá za to užitek či si nechá takový užitek přislíbit nebo

b) jedná opakovaně či ve prospěch vícero cizinců nebo

2) ke spáchání trestného činu podle § 95 odst. 1 bodu 1 nebo bodu 2, odst. 1a nebo odst. 2 bodu 1 písm. b) nebo bodu 2 a získá za to majetkový prospěch nebo si nechá takový prospěch přislíbit.

2. Trest odnětí svobody v délce šest měsíců až deset let se uloží osobě, která v případech uvedených v prvním odstavci:

1) jedná za účelem zisku,

2) jedná v rámci organizované skupiny vytvořené ke spáchání těchto činů,

[…]

4. Ustanovení odst. 1 bodu 1 písm. a) a bodu 2, odst. 2 bodů 1, 2 a 5, a odst. 3 se použijí na porušení ustanovení upravujících vstup a pobytu cizinců na území členských států Evropské unie nebo států schengenského prostoru, jestliže

1) tato ustanovení odpovídají činům popsaným v § 95 odst. 1 bodu 2 nebo 3, nebo odst. 2 bodu 1 a

2) pachatel činu podporuje cizince, který nemá státní příslušnost členského státu Evropské unie nebo jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

[…]“

19 Ustanovení § 97 odst. 2 Aufenthaltsgesetz, nazvaný „Napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví s následkem smrti; Napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví za účelem zisku a v organizované skupině“, stanoví:

„Trest odnětí svobody v délce až deseti let lze uložit osobě, která v případech uvedených v § 96 odst. 1 a případně ve spojení s § 96 odst. 4 jedná za účelem zisku v rámci organizované skupiny vytvořené ke spáchání těchto činů.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

20 Minh Khoa Vo, který je vietnamským státním příslušníkem, byl stíhán v Německu v rámci trestního řízení z důvodu napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví. Landgericht Berlin jej odsoudil za čtyři trestné činy napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví spáchané za účelem zisku a v organizované skupině k úhrnnému trestu v délce čtyř let a tří měsíců odnětí svobody.

21 Obžalovaný byl členem vietnamských organizovaných skupin, které napomáhaly vietnamským státním příslušníkům k nelegálnímu vstupu do Německa.

22 Metodou jedné z těchto skupin bylo předstírání na maďarském velvyslanectví ve Vietnamu, že jsou vietnamští státní příslušníci členy turistických skupin složených z 20 až 30 osob, avšak skutečným účelem bylo dostat tyto osoby na území Unie proti zaplacení částky ve výši 11 000 až 15 000 USD. Z důvodu zachování tohoto zdání probíhaly cesty během prvních dnů podle turistického programu a poté byly dotyčné osoby podle předem sjednaného plánu přepraveny do různých cílových zemí, hlavně pak do Německa.

23 Jiná skupina využila toho, že Švédské království umožňovalo vietnamským státním příslušníkům pobývat po dobu několika měsíců v schengenském prostoru, pokud jim byla udělena pracovní víza pro účely sběru plodů. Při podání žádosti o víza žadatelé před příslušnými orgány předstírali, že chtějí

pracovat. Ve skutečnosti byli tito vietnamští státní příslušníci poté, co pracovní víza získali, po svém příjezdu do Švédska přepraveni do Německa. M. K. Vo byl obžalován ze spoluúčasti na těchto činech a za to, že jako odměnu za své služby získal za každou spoluúčast částku ve výši 500 až 2 000 eur.

24 Někteří tito vietnamští státní příslušníci byli nalezeni na německém území, když se tam pokoušeli usadit a pracovat.

25 Landgericht Berlin rozhodl, že obžalovaný spáchal ve čtyřech případech trestný čin napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví, a to za účelem zisku a v organizované skupině ve smyslu § 97 odst. 2 Aufenthaltsgesetz, ve spojení s § 96 odst. 1 bodem 1 písm. a) a b), § 95 odst. 1 bodem 3, § 96 odst. 1 bodem 2 a § 95 odst. 1 bodem 2 tohoto zákona.

26 Tento soud uvedl, že k naplnění skutkové podstaty tohoto činu musí dotyčné osoby neoprávněně vstoupit na dané území nebo zde neoprávněně pobývat. Skutečnost, že tyto osoby měly formálně vízum, nepředstavuje podle názoru tohoto soudu překážku uložení trestu převaděči, neboť získání dokladu k pobytu podvodným způsobem na základě nepravdivých údajů představuje jednání rovnocenné jednání bez nezbytného dokladu k pobytu.

27 Obžalovaný podal proti odsuzujícímu rozsudku Landgericht Berlin opravný prostředek „Revision“ u Bundesgerichtshof, v němž se bez jakéhokoli bližšího odůvodnění dovolával porušení hmotného práva.

28 Předkládající soud má za to, že jsou splněny podmínky uvedené v § 95 odst. 6 Aufenthaltsgesetz, neboť osoby, jimž měla být poskytnuta pomoc k přistěhovalectví, pracovníkům maďarského a švédského velvyslanectví vědomě lhali v tom, že chtějí do schengenského prostoru přicestovat jako turisté nebo jako dočasní pracovníci, ačkoli ve skutečnosti měli od samého počátku v úmyslu v Německu zůstat, což by bylo vedlo k zamítnutí udělení víz, která tudíž byla vydána pouze na základě uvedení odpovědných pracovníků v omyl.

29 Za těchto podmínek Bundesgerichtshof rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba ustanovení upravující udělení a prohlášení jednotného víza za neplatné obsažená v článku 21 a článku 34 nařízení [č. 810/2009] vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům upravujícím trestní postih za napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví v případech, v nichž dotčené osoby jsou sice držiteli víza, avšak toto vízum získaly podvodným způsobem, jelikož příslušné orgány jiného členského státu uvedly v omyl ohledně skutečného účelu cesty?“

K naléhavému řízení

30 Bundesgerichtshof požádal, aby tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla projednána v naléhavém řízení upraveném v článku 104b jednacího řádu Soudního dvora.

31 Tento soud odůvodnil svou žádost tím, že M. K. Vo, který byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce čtyř let a tří měsíců za napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví spáchanému za účelem zisku a v organizované skupině, se nepřetržitě od 1. ledna 2011 nachází ve vyšetřovací vazbě, a kdyby Soudní dvůr odpověděl na předběžnou otázku kladně, nemohl by být M. K. Vo již nadále trestně stíhán, a vazební důvody by tedy pominuly.

32 Na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generální advokátky se druhý senát Soudního dvora rozhodl vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení.

K předběžné otázce

33 Podstatou předběžné otázky je to, zda musí být články 21 a 34 vízového kodexu vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům upravujícím trestní postih za napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví v případech, v nichž dotyčné osoby, které jsou státními příslušníky třetích států, jsou držiteli víz, jež tyto osoby získaly podvodným způsobem, jelikož příslušné orgány členského státu, jenž je udělil, uvedly v omyl ohledně skutečného účelu cesty, aniž byla tato víza předtím prohlášena za neplatná.

34 Úvodem je třeba uvést, že zavedení opatření týkajících se překračování vnějších hranic a postupů a podmínek pro udělování víz členskými státy, vízovým kodexem, spadá do cíle postupného vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva podle článku 67 SFEU.

35 Účelem vízového kodexu je podle jeho třetího bodu odůvodnění vytvoření mnohovrstevného systému zaměřeného na usnadnění oprávněného cestování a na boj proti nedovolenému přistěhovalectví prostřednictvím další harmonizace vnitrostátních právních předpisů a způsobů zpracování na místních konzulárních úřadech.

36 Předmětem harmonizace provedené tímto kodexem jsou krátkodobá víza udělovaná v souladu se schengenským acquis.

37 Článek 21 odst. 1 vízového kodexu stanoví, že při posuzování žádosti o jednotné vízum příslušný konzulát zjistí, zda žadatel splňuje podmínky pro vstup stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e) Schengenského hraničního kodexu, a zejména se posoudí, zda žadatel nepředstavuje riziko nedovoleného přistěhovalectví nebo riziko pro bezpečnost členských států a zda zamýšlí opustit území členských států před uplynutím platnosti víza, o něž žádá.

38 Podle čl. 34 odst. 1 vízového kodexu se vízum prohlásí za neplatné, pokud existují závažné důvody se domnívat, že vízum bylo získáno podvodným způsobem. Vízum v zásadě prohlašuje za neplatné příslušný orgán členského státu, který vízum udělil, avšak může je prohlásit za neplatné i příslušný orgán jiného členského státu; v takovém případě jsou o tom informovány orgány členského státu, který vízum udělil.

39 Skutečnost, že příslušné orgány jiného členského státu než toho, který vízum udělil, mohou rozhodnout o prohlášení víza za neplatné, má za cíl reagovat na situace, v nichž po zahájení cesty vyjde najevo, že je vízum neplatné nebo že nevyvolává žádné účinky, neboť bylo získáno podvodným způsobem nebo proto, že nebyly splněny podmínky pro jeho udělení.

40 Zatímco orgány členského státu, který vízum udělil, mají zásadně povinnost prohlásit vízum za neplatné, mohou tak orgány jiného členského státu zjevně učinit dobrovolně, jak naznačuje použití slovesa „moci“ unijním zákonodárcem.

41 Ve světle tohoto konstatování je třeba posoudit, zda vnitrostátní právní předpisy, podle kterých lze trestně stíhat napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví, mohou považovat za znaky trestného činu neoprávněný vstup a pobyt dotčených osob, aniž byla víza, která jim byla udělena, předem prohlášena za neplatná.

42 Vízový kodex upravuje podmínky udělení víz, jejich prohlášení za neplatné nebo zrušení, avšak neobsahuje pravidla stanovující trestní sankce v případě porušení těchto podmínek. Formulář žádosti o vízum obsažený v příloze 1 vízového kodexu nicméně obsahuje poznámku, jejímž prostřednictvím je žadatel informován o tom, že jakékoli nepravdivé prohlášení povede zejména k prohlášení víza za neplatné a může vést také k trestnímu stíhání.

43 Navíc čl. 1 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí 2002/946/SVV a čl. 1 odst. 1 a článek 3 směrnice 2002/90 ukládají každému členskému státu povinnost přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby za uvedená protiprávní jednání byly uloženy účinné, přiměřené a odrazující sankce, a opatření nezbytná k zavedení své příslušnosti ve vztahu k protiprávním jednáním spáchaným zcela nebo zčásti na jeho území.

44 Z výše uvedených bodů vyplývá, že unijní právo nejen že nebrání tomu, aby členský stát zahájil trestní stíhání proti jakékoli osobě, která v rozporu s platnými ustanoveními vědomě napomáhá státnímu příslušníku třetího státu ke vstupu na území tohoto členského státu, ale výslovně dotyčnému členskému státu ukládá, aby toto stíhání zahájil.

45 Členským státům je tedy uložena dvojí povinnost. První z nich se týká zákazu jednat takovým způsobem, který by bránil volnému pohybu držitelů víz, s výjimkou případu, kdy víza byla řádně a náležitě prohlášena za neplatná. Druhá z těchto povinností spočívá ve stanovení a uložení účinných, přiměřených a odrazujících sankcí pro pachatele protiprávních jednání uvedených v rámcovém rozhodnutí 2002/946/SVV a ve směrnici 2002/90, a především pro převaděče.

46 Tyto povinnosti musí být splněny tak, aby byl zajištěn plný užitečný účinek ustanovení unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. března 1978, Simmenthal, 106/77, Recueil, s. 629, bod 24, a ze dne 22. června 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, Sb. rozh., I-5667, bod 43). V případě potřeby musí vnitrostátní soudy hledat řešení k zajištění praktického souladu norem, jejichž použití by mohlo zpochybnit účinnost nebo koherenci unijní právní úpravy.

47 Trestní řízení, které může z povahy věci obnášet utajení vyšetřování a přijetí naléhavých aktů, nemůže přitom vždy vyhovět požadavku, aby bylo vízum předem prohlášeno za neplatné příslušnými orgány.

48 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že články 21 a 34 nařízení č. 810/2009 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům upravujícím trestní postih za napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví v případech, kdy převedené osoby, které jsou státními příslušníky třetích států, jsou držiteli víz, jež získaly podvodným způsobem tím, že příslušné orgány členského státu, jenž je udělil, uvedly v omyl ohledně skutečného účelu cesty, aniž byla tato víza předtím prohlášena za neplatná.

K nákladům řízení

49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Články 21 a 34 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům upravujícím trestní postih za napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví v případech, kdy převedené osoby, které jsou státními příslušníky třetích států, jsou držiteli víz, jež získaly podvodným způsobem tím, že příslušné orgány členského státu, jenž je udělil, uvedly v omyl ohledně skutečného účelu cesty, aniž byla tato víza předtím prohlášena za neplatná.

Podpisy.